№ 30 Տարեմուտ Մարտի 15 — 1886 — Տարեմուտ Մարտի 15 № 30

ՏԱՍՆ ԵՒ ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլի, կէս տարւանը 6 րուբլի։
Առանձին համարները 7 կոպէկով։

Թիֆլիսում գրւում են միմիայն խմբագրատան մէջ։

Մեր հասցէն. Тифлисъ. Редакція «Мшакъ».
Tiflis. Rédaction «Mschak».

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տօն օրերից)։

Յայտարարութիւն ընդունւում է ամէն լեզուով։

Յայտարարութիւնների համար վճարւում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կոպէկ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ներսիսեան դպրոցի հոգաբարձական ընտրութիւններ։—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ։ Գիւղատնտեսական ընկերութեան նիստը։ Նամակ Ս. Պետերբուրգից։ Ներքին լուրեր։—ՀՆՈՒԱԴԻՐՆԵՐ։—ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ։ — ՏԵՂԵԿԱՑՈՒՑ։ — ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ։ Մատենագրութիւն։

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Եկեղեցական պատգամաւորների ընտրութիւնները Թիֆլիսի բոլոր եկեղեցիներում կատարված են։

Ընտրութիւնների հետևանքի մասին այժմ ճիշդ և հաստատ տեղեկութիւններ ունենալով, հոգևոր իշխանութեան կողմից մեզ ուղարկված ընտրված պատգամաւորների ցուցակի շնորհով որ և տպում ենք ներկայ համարի ներքին լուրերի բաժնում, մեր պարտաւորութիւն ենք համարում ընտրված պատգամաւորների ցուցակից առաջարկել կանդիդատներին հոգաբարձուների պաշտօնի համար։

Մենք չենք կարող մեր կարծիքը չը յայտնել թէ ոչքեր մեր հակակշռութեամբ կարող կը լինէին և պէտք է լինէին մեր Թեմական դպրանոցի հոգաբարձուներ։

Պատգամաւորները, որոնք կանչված են ընտրել մեր աղգային հոգևոր դպրանոցի համար նոր հոգաբարձուներ, պէտք է այնքան ազնիւ և բարեխիղճ լինեն, որ կատարելապէս ըմբռնեն իրանց կոչման նշանակութիւնը, պէտք է լուրջ կերպով կշռեն իրանց անելիքները, որոնցից կախված է մի ամբողջ դպրոցի դոյութեան վիճակը։ Մեր կարծիքով նրանք պէտք է ընտրութեան ժամանակ աչքի առաջ ունենան երեք գլխաւոր կէտեր.

1) Ընտրութեան հետևանքի վսեմ նպատակը աչքի առջև ունենով, կողմ թողնել անձնական շահերը, և աչքի առաջն ունենալ միմիայն ազգային հիմնարկութեան, դպրոցի շահերը, կողմ թողնել ազգականական, բարեկամական կամ որ և է նկատմամբ, մի տեսակ դիւթական արագութեամբ գետ ևս չարունակում է դուրս տալ այնպիսի անգոյն ու անզգայ իդէալիստ հեղինակների գործերը, որոնք վաղուց զրկվել են յարգ ու պատուից։ Ոմին չէ յայտնի, որ Պօլ-դէ-Կօկի, Բօգարշէի, Կրսավիէ դէ-Մօնտեպանի և դրանց նման անմիւս եւրօպական չատ մէծ քիչ տաղանդի հեղինակների ժամանակը անցել է և որ նրանց անունները դրական չարչիների ձեռքին գործիք է դառել, մի հրապարիչ, բայց ոչ զօրեղ գործիք, որ չատ չատ կարողանում է խաբել միամիտ գաւառացուն մի քանի րուբլ զոհել մանր չանտաժիստների ընչասիրութեանը։ Բայց Պօլսի հայ մամուլը դեռ երէկ անցեալ օրը այսպիսի հեղինակութիւններով էր զարդարում իր էջերը և դրանց էր ներկայացնում իբրև արժանի վաստակ, իբրև ազնւացնող, կըրթող, կամ, լինչպէս պօլսեցիք են անուանում, հրաշանպիէ քերթուած։

Այդ տխուր զրութեան մէջ երբեմն երբեմն ևրևում են երևոյթներ, որոնք իրանց գինովցական ոյժերը նուիրում են ժողովրդին և դուրս են գալում նրա իրական ներկայից բնական, ազդու պատկերներ։ Այդ դեղեցիկ բացառութիւնների կարգումն է պ. Հայկակի գործը, որ պարունակում է իր մէջ երեք «կնանքի պատկերներ»—«Գատապարտեալը», «Երազի մը դինը» և «Կատակ մը»։

Երկար ժամանակ պօլսեցիների անունը լսած, իսկ նրանց գործերին անտեղեակ մարդը ընական նպատէս լարված ուշադրութեամբ պիտի կարդայ այդ տեսակ պատկերներ։ Ինչ են անում թիւրքիայի աշխատհոգեակ մայրաքաղաքի հայերը, ինչպէս են ապրում, ինչ տեսակ ընտանեկան և ընկերական յարաբերութիւններ ունեն միմեանց հետ։ Ահա հարցեր, որոնք դէմ մասամբ պիտի կան հասարակական փոխադարձ յարաբերութիւններն ու շահերը։

2) Հոգաբարձու ընտրել այնպիսի անձանց, որոնք յայտնի են իրանց անշահասիրութեամբ և որոնք հանատաս կարելի է ասել թէ ոչինչ անձնական շահ չունեն հոգաբարձու ընտրվելով։

3) Ձգտարել միմիայն հեներին, ինչքան էլ նրանք փորձված անձինք լինէին,—նրանք արդէն բաւական ծառայեցին դպրոցի գործերին, մասամբ էլ ցոյց տալով իրանց անընդունակութիւնը որ և է կենդանացուցիչ հոսանք, թարմացնող ուղղութիւն մտցնելու դպրոցի կառավարութեան գործի մէջ,—այլ գտնել հոգաբարձուների ամբողջ թիւ, տասն և երկուսի կէսը, այսինքն վեց հոգի, ընտրել նոր մարդկանց, թարմ երիտասարդների շրջանից։

Այո, մի անգամ արդէն հոգաբարձու եղածներից մի քանիսներին պէտք է ընտրել, որպէս զի նոր կազմակերպութիւնը ամբողջապէս գործի մէջ անփորձներից բաղկացած չը լինի, բայց ուրիշ կողմից ժամանակ է արդէն և թարմացնել մեր դպրոցի հոգաբարձութեան հին և անշարժ կազմակերպութիւնը։

Մեր աչքի առջև դրված ցուցակից, որ և տպագրում ենք ներկայ համարի ներքին լուրերում, մենք առաջարկում ենք ընտրողներին հետևեալ անձանց անունները հոգաբարձական պաշտօնի համար։

Դ. Սունդուկեանց, Մ. Սալամբէկեանց, Ս. Արծրունի, Ա. Արասխանեանց, բժիշկ Ա. Նանոյ, Ա. Եսայեան, Կ. Մուրադեան, Յ. Տէր-Յովհաննիսեան, Մ. Թամամշեան, Ա. Եղիկեանց, Ա. Մէլիք-Ադաբեան, Վարդան Սուլթանեան, բժիշկ Նաւասարդեան։

Ինչ և իցէ, մի բանի մէջ մենք համոզված ենք և կուզենայինք, որ նոյն ճշմարտութեան մէջ, և մեր կարծիքի օգտաւէտութեան մէջ համոզվէին և մեր ընտրողները,—այդ այն է, որ չէ կարելի հասարակական պաշտօնների վրա միշտ մի և նոյն անձանց ընտրել, այլ հարկաւոր է մի հասարակական հիմնարկութեան կազմակերպութիւնը ժամանակ առ ժամանակ թարմացնել նոր ոյժերով, անհրաժեշտ է և այնպիսիների առջև բաց անել հասարակական ասպարէզը, որոնք թէ իրանք իրանց մէջ աւելի եռանդ, աւելի ոյժ են զգում, և որոնց մենք էլ ճանաչում ենք որպէս դեռ չը մաշված ոյժեր։

Թողնենք դործել նոր մարդերով մարդկանց, թարմ ոյժերին, որոնք դեռ չեն վարձել իրանց ոյժերը հասարակական գործունէութեան մէջ։

Թող գոնէ կազմակերպութեան կէսը բաղկացած լինեն նոր ոյժերից, եթէ անպատճառ ուզում ենք որ միւս կէսը ընտրված լինի հին, փորձված հոգաբարձուներից։

Բայց այդ փորձվածներն էլ չը պէտք է լինեն անշարժութիւնը պաշտող յետադէմներից։

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆԻՍՏԸ

Ամսի 6-ին Գիւղատնտեսական ընկերութեան ժողովի նիստում, պ. Լէրխէի կարդացած երկու զեկուցումների մասին խոստացել էինք աւելի մանրամասնօրէն խօսել և ահա կատարում ենք մեր խոստումը։ Բայց պէտք է դիտենալ, որ պ. Լէրխէն ուզում էր կարդալ մի այլ զեկուցումն չերամապահութեան վերաբերութեամբ և ոչ թէ 1884-ի և—85-ի տուած զեկուցումները. բայց երևակայեցէք այս պարոնի դրութիւնը, երբ իա բոլորովին յետադէտ էր եղած ոչ մի խօսք անգամ չը լսել երկու զեկուցումների վերաբերմամբ, յանկարծ սրան յայտնում են, որ արդէն թարգմանված են իր զեկուցումները և եթէ լինչն էլ կամենում է կը կարդացվէնն։ Պ. Լէրխէն յանձնել էր ընկերութեան, ֆրանսերէն գրած, մի զեկուցումն—84 Մի սեպտեմբերի 14-ին և միւսը—85 թ. Նոյեմբերի 22-ին. դրանք կարդացվում են $1^1/_2$ և 2 տարուց յետոյ, ուրեմն չեն կարող ունենալ այն աղդեցութիւնը, որը պատահում է գործի նոյն իսկ եռուն դրութեան միջոցին և այսպէս նրանից, մի տեսակ դիւթական արագութեամբ դեռ ևս չարունակում է դուրս տալ այնպիսի անգոյն ու անզգայ իդէալիստ հեղինակների գործերը, որոնք վաղուց զրկվել են յարգ ու պատուից։ Ոմին չէ յայտնի, որ Պօլ-դէ-Կօկի, Բօգարշէի, Կրսավիէ դէ-Մօնտեպանի և դրանց նման անմիւս եւրօպական չատ մէծ քիչ տաղանդի հեղինակների ժամանակը անցել է և որ նրանց անունները դրական չարչիների ձեռքին գործիք է դառել, մի հրապարիչ, բայց ոչ զօրեղ գործիք, որ չատ չատ կարողանում է խաբել միամիտ գաւառացուն մի քանի րուբլ զոհել մանր չանտաժիստների ընչասիրութեանը։ Բայց Պօլսի հայ մամուլը դեռ երէկ անցեալ օրը այսպիսի հեղինակութիւններով էր զարդարում իր էջերը և դրանց էր ներկայացնում իբրև արժանի վաստակ, իբրև ազնւացնող, կըրթող, կամ, լինչպէս պօլսեցիք են անուանում, հրաշանպիէ քերթուած։

Այդ տխուր զրութեան մէջ երբեմն երբեմն ևրևում են երևոյթներ, որոնք իրանց գինովցական ոյժերը նուիրում են ժողովրդին և դուրս են գալում նրա իրական ներկայից բնական, ազդու պատկերներ։ Այդ դեղեցիկ բացառութիւնների կարգումն է պ. Հայկակի գործը, որ պարունակում է իր մէջ երեք «կնանքի պատկերներ»—«Գատապարտեալը», «Երազի մը դինը» և «Կատակ մը»։

Երկար ժամանակ պօլսեցիների անունը լսած, իսկ նրանց գործերին անտեղեակ մարդը ընական նպատէս լարված ուշադրութեամբ պիտի կարդայ այդ տեսակ պատկերներ։ Ինչ են անում թիւրքիայի աշխատհոգեակ մայրաքաղաքի հայերը, ինչպէս են ապրում, ինչ տեսակ ընտանեկան և ընկերական յարաբերութիւններ ունեն միմեանց հետ։ Ահա հարցեր, որոնք դէմ մասամբ պիտի բացատրվեն մի որ և մասնաւոր չրջանին վերաբերեալ վէպերի մէջ։ Թարմ ու զուարթարար են այդ տեսակ վէպերը. գեղեցիկ են իրանց մռայլ բովանդակութեամբ, գեղեցիկ են և այն ժամանակ, երբ փայլուն յոյսերով լցուած ընթերցողը յանկարծ գտնում է պատմութեան մէջ յուսաբեկ իրողութիւններ, վիշտ և ցաւ, լուռ դրամներ, անարիւն, բայց կարեկցութեան արժանի զոհեր։ Գեղեցկութիւնը նրա մէջն է, որ այդ պատմութիւնները մեր մասին և մեզ համար են գրված։

Պ. Աբփիարեանի վէպիկները այդ տեսակ գեղեցկութիւն ունեն։ Նորա «Պատասխարտեալը» մի սրատեսի ողբերգութիւն է. ընթերցանութեան ժամանակ ձեր առջև նչմարվում է մի հասարակական հարց, որ հետզհետէ բարձրացնելով իր այլանդակ գլուխը, վերջապէս ցոյց է տալիս իր ահարկու դէմքը մի մոռացուած, ընկերական չրջանների դուրս արած զոհի տխուր բնակարանում, մահուան անկողնի մօտ, անզգայ զառանցութիւնների մէջ։ Սաթինիկը մի զոհ է. զոհ մեր հասարակական անմխիթար դրութեան, մեր կըրքոտ, եսասէր ամբոխի. բայց նա դլխաւորապէս զոհ է մի վաճառականի, մի չահամոլ մարդու, մի անզգայ հօր։ Հայրասէր էֆէնդին ամենուրեք քաջ յայտնի տիպ է. հայութիւնը, եթէ հաւատանք մեր վիպասաններին, այդ տեսակ չատ ու չատ հայեր է արտադրել։ Միայն Բօսֆորի ափերը չեն հայրասէրների բնակութեան տեղը. նրանք կան և ապրում են Թիֆլիսում, Երևանում, Շուշիում, Մօսկվայում, մի խօսքով ամեն տեղ, ուր կան հայեր։ Մեր Մասիսանցիների, Զիմզիմօզների, մեր Սարդիսների այդ հարազատ եղբայրակից և դասակից էֆէնդիները ամեն չրջանում յայտնում են իրանց քաղցած սրտերը. դժբաղդաբար դրանց երկար ուշացնելը բաւականին պարզ կերպով ապացուցանում է ընկերութեան անդամների ժրաջանութիւնը։ Վերջապէս խօսքերս երկար չանելու համար, ասում ենք, որ Լէրխէն չը խօսեց այն բանի մասին, որ ինքը նչանակել էր. երևի նրան թոյլ կը տան խօսելու եկող ժողովում։ Դասնանք հարցին։ Պարոն Լէրխէն խօսելով—84 թվ. չերամապահութեան մասին ասում է, որ այն տարին չատ և չատ աղետաբեր էր առհասարակ նամանաւանդ չերամի վերաբերութեամբ. որովհետև այն թուին ստացված բօժօժի 40% անպէտք էր լաւ միտքա պատրաստելու համար։ Նրա կարծիքով, միայն վատ նդանակները չէին միայն փոքր քանակութեան և վատ յատկութիւն ունեցող բերքի պատճառը, այլ ևս սրա վրա պէտք է աւելացնել սերմի վատ յատկութիւնը, չերամապահների տգիտութիւնը, որդնանոցների չատ փոքր ծաւալում մեծ քանակութեամբ որթեր պահելը, թխելը, և որ աւելի վատն է՝ սերմի գնի անհամեմատ իջնելը և այլն։ Օրինակ, պարոնի ասելուն նայելով,—81 թվին սերմի ֆունտը ծախվում էր 14 րուբլով և կամաց կամաց ընկնելով,—83-ին ծախվելիս է եղել 2—3 րուբլով ֆունտը, այնպէս որ ինքը անձամբ ականատես է եղել, որ ֆունտը առաջարկելիս են եղել նոյն իսկ 50 կոպէկով։ Շատ իրաւացի է պարոնի հետևեալ խօսքերը—ասր է այն բաղդատր ժամանակը, երբ զիւղատնտեսական լրագիրներում—64 և 65 թուերին գրվում էր, որ Նուխու գաւառը միայն պատրաստում էր մօտ ուէթը մի լիւօն մանէթի մետաքս և այդ այն միջոցում, երբ մետաքսի պուդը արժէր միայն 160 րուբլի, այն ինչ այս օրերում արժէ 360—380 րուբլի։ Ինչն էր այս առատութեան պատճառը. այն, որ այն ժամանակներում գիւղացիք պահում էին ոչ աւելի քան թէ իրանց օրդնանոցները կարողանում էին պատրաստել, այսինքն 6—18 զօլոտնիկ սերմը. եթէ մէկը նրանց առաջարկէր, նոյն իսկ ձրի, քանի մի զօլոտնիկ աւելի պահելու, նրանք բաց էին ասում։

Որպէս զի ապագայում կարելի լինի չարքի առաջն առնել և չերամապահութիւնը վերստարձնել ցանկալի և մօտ քան տարի առաջ եղած բանելի վիճակին, պ. Լէրխէն հետևեալ առաջարկութիւնն է անում ընտանիքի ճակատագիրը. բացարձակ բռնակալութիւնը՝ միացած հին ասիական հասկացողութիւնների հետ, աղի լեղի թոյն է խըմացնում ընտանիքի անդամներին։ Այսպէս ահա պ. Աբփիարեանը ծանօթացնում է մեզ Սաթինիկի հետ, որ մի գեղանի օրիորդ է, մի գեղեցիկ, հրաշալի կնամարդ։ Նա բաղդատր է, նա անչափ սիրում է իր եղբօրը, որ փարիզում բժշկութիւն է սովորում։ Կարծես մնում էր մի չաչող ամուսնութիւն, և ահա Սաթինիկը, ընութեան և դաստիարակութեան զարդերով օժտուած, ուրախ ու զուարթ հոգով կեանքի մէջ կը մտներ լուսավառ։ Բայց Սաթինիկի և այդ տեսակ կեանքի մէջ մի որ և է մօտացնող զսպանակ դեռ չէ կարողացել հնարել մարդկութիւնը, մանաւանդ հայութեան չրջանը։ Քանի տանն է օրիորդը, պատահարները, սլացիկ անցքերն են նրա ճակատագիրը։ Հայրապետ էֆէնդին մնանկանալու վրա է. ոլքան մեծ աղէտ, որքան անսանելի դրութիւն առհասարի մարդու համար։ Դէպի լայն բացուած անդունդի յատակը չէ կարողանում նայել վաճառականը. նա զոհ է որոնում տագնապից փրկվելու համար. իսկ ձի է այդ զոհը, եթէ ոչ տան ամենաթոյլ արարածը, կամքից ու իրաւունքից զուրկ Սաթինիկը։ Նա պէտք է ամուսնանայ Քեռվէէ էֆէնդիի հետ, որ հայրը կրկին ակէ տըրել։ Թեթև զոհ, եթէ միայն սիրտ ու զգայմունքը մէջտեղ հաչիւ չունենան։ Հայ աղջիկը, գոնէ ընտանիքի անդամների վերաբերութեամբ, անձնուրաց արարած է, ծնողների վիճակին հաւատարչակի լծակից է. բայց Սաթինիկի համար կայ և մի ուրիչ մտածութիւն։ Եթէ Հայրապետ էֆենդին չը կարողանայ Քերովբէ էֆենդիի օգնութեամբ դուրս դալ նեղ դրութիւնից, այն ժա-

ՍՎԵՏԱՎԱՅՈՑ Ս. ԿՈՄՈՒՆ

Ս. Ղ.

Կոմունարների Ստալինյան «Միասնություն» կոլտնտեսության 1-ին բրիգադի կոլտնտեսականուհի Մարիամ Ղազարյանը 1937 թ. հունվարի 28-ին ստացել է 1 կգ 100 գրամ։ Նա ամբողջ տարվա ընթացքում աշխատել է 365 աշխատանքային օր։ Ստացել է 365 աշխատանքային միավոր։ Ամեն աշխատանքային միավորի համար ստացել է 1 կգ 100 գրամ։ Ընդամենը՝ 365 միավոր։

Մարիամ Ղազարյանը ստացել է 365 կգ 100 գրամ։

Ինչպե՞ս է Մարիամ Ղազարյանը ստացել այդքան։

Ինչպե՞ս է Մարիամ Ղազարյանը աշխատել։

Ինչպե՞ս է Մարիամ Ղազարյանը ապրում։

Ինչպե՞ս է Մարիամ Ղազարյանը ապրել։

Ինչպե՞ս է Մարիամ Ղազարյանը ապրելու

ՅԳՂՎՎԵՈՒՑԻՉ «ՎԵՈՂՄ»

Ր.

ՅԳՂՎՎԵՈՒՑԻՉ ՎԵՐԻՆ

Ա

ՑԱՆԿ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔԻ

Ընդունվել է 11 մարտին 1926 թ.

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ Է ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅԱՆ

«ՎԵՈՂՄ» ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՅԳՂՎՎԵՈՒՑԻՉ

Հրատարակվում է ամեն օր, բացի տոներից հետևյալ հասցեով՝ Երևան-Փոստ, «Վեողմ» հանրային յգղվվեուցիչ։

Հեռագրական հասցե՝ Երևան, «Վեողմ»։

Հեռախոսներ՝ 12-50, 12-51, 12-52։

Բաժանորդագրության գինը՝ տարեկան 6 ռ., կես տարվա 3 ռ., 3 ամսվա 1 ռ. 50 կ.։

Առանձին համարի գինը 5 կ.։

Ընդունվում են հայտարարություններ։ Հայտարարությունների գինը տողը 10 կ.։

Խմբագրությունը ընդունում է ամեն օր 10-ից մինչև 12 ժամը։

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում։

Խմբագրության հասցեն՝ Երևան, Ալավերդյան 1։

Տպարանի հասցեն՝ Երևան, Ալավերդյան 1։

Պատասխանատու խմբագիր՝ Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Տպարանի վարիչ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Տպագրված է Հայպետհրատի տպարանում։

Պատվեր № 1150։

Ք. Երևան, Ալավերդյան 1։

Հանձնված է արտադրության 1926 թ. մարտի 11-ին։

Ստորագրված է տպագրության 1926 թ. մարտի 11-ին։

Թուղթ 1/16 չափի։

Տպագրական մամուլ 1։

Տպագրական 1 մամուլի վրա 16 000։

Պատվեր № 1150։

Գին 5 կ.։

Ա

ՑԱՆԿ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔԻ

Ընդունվել է 11 մարտին 1926 թ.

«ՎԵՈՂՄ» ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՅԳՂՎՎԵՈՒՑԻՉ

Հրատարակվում է ամեն օր, բացի տոներից հետևյալ հասցեով՝ Երևան-Փոստ, «Վեողմ» հանրային յգղվվեուցիչ։

Հեռագրական հասցե՝ Երևան, «Վեողմ»։

Հեռախոսներ՝ 12-50, 12-51, 12-52։

Բաժանորդագրության գինը՝ տարեկան 6 ռ., կես տարվա 3 ռ., 3 ամսվա 1 ռ. 50 կ.։

Առանձին համարի գինը 5 կ.։

Ընդունվում են հայտարարություններ։ Հայտարարությունների գինը տողը 10 կ.։

Խմբագրությունը ընդունում է ամեն օր 10-ից մինչև 12 ժամը։

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում։

Խմբագրության հասցեն՝ Երևան, Ալավերդյան 1։

Տպարանի հասցեն՝ Երևան, Ալավերդյան 1։

Պատասխանատու խմբագիր՝ Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Տպարանի վարիչ՝ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Տպագրված է Հայպետհրատի տպարանում։

Պատվեր № 1150։

Ք. Երևան, Ալավերդյան 1։

Հանձնված է արտադրության 1926 թ. մարտի 11-ին։

Ստորագրված է տպագրության 1926 թ. մարտի 11-ին։

Թուղթ 1/16 չափի։

Տպագրական մամուլ 1։

Տպագրական 1 մամուլի վրա 16 000։

Պատվեր № 1150։

Գին 5 կ.։

դեկտեմբերի 31-ը։ Առաջին կարգի կամաւորները, որոնք քննութիւն են տուել, օֆիցերի աստիճան են ստանում մի տարուայ ծառայութիւնից յետոյ. իսկ երկրորդ կարգի կամաւորները երեք տարուայ ծառայութիւնից յետոյ։ 10) Երկրորդ կարգի, զինուական դասին պատկանող կամաւորներին տրւում է օֆիցերական իրաւունք և պաշտօնի մէջ հաստատուելը. իսկ մնացած երկրորդ կարգի կամաւոր օֆիցէրներին այդ իրաւունքը տրւում է միայն երեք տարուայ ծառայութիւնից յետոյ։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 13 մարտի։ Ներքին գործոց և ճանապարհների հաղորդակցութեան մինիստրների համաձայնութեամբ պետական երկաթուղիների ներկայացուցիչների և բժիշկների ժողովի նիստը տեղի ունեցաւ երէկ երեկոյեան նոցին գործոց մինիստրութեան անդամ գեներալ Բօգդանովիչի նախագահութեամբ։ Խորհրդին մասնակցում էին բազմաթիւ պրօֆէսօրներ, որոնց մէջ գտնւում էին Տրապզ, Մանասէին և Դօբրօսլաւլին. այս վերջինը միաձայն ընդունուեց նախագահի օգնական։ Գեներալ Բօգդանովիչ ժողովը բացեց մի ճառով, որում բացատրեց առողջապահական արմատական կանոնները հաստատելու անհրաժեշտութիւնը բոլոր ճանապարհների վրա. ժողովները կը չարունակուին տասը օր։

ՕԴԷՍՍԱ, 13 մարտի։ Վիէննայի «Լինդհայմ և ընկերութիւն» ֆիրմայի ներկայացուցիչ Յվիքլից, համաձայնելով վերջնականապէս Աւստրիայի ընկերութեան հետ առաջ կերթայինը վաճառելու մասին, հիմա այստեղ վերջացուում է պայմանագրել «Ռուսաց նաւադնացութեան ընկերութեան» հետ, որ սա բաժնումից մինչև Դունայի բերանը կերօսկի հասցնի։

ԹԱՐԿՕՎ, 13 մարտի։ Աչք ամառը այստեղ կը լինի անասնապահական հանդէս։

ԱԹԷՆՔ, 13 մարտի։ Կնշանակում են, որ պատեան զօրքերը կը կանչուին ղէնքի, Թիւրքիայի և Բօլգարիայի մէջ ծագած դժուարութիւնների պատճառով։

ԲԷԼԳՐԱԴ, 13 մարտի։ Մինիստրական ճգնաժամը չարունակւում է. Գարաշանին պնդում է իր հրաժարականի վրա։ Նոր մինիստրութիւն կազմակերպելը չատ դժուար է։

Կ. ՊՕԼԻՍ, 13 մարտի։ Իտալիան առաջարկում է Թիւրք-բօլգարական համաձայնութեան մէջ մտցնել հետևեալ փոփոխութիւնը.—Արևելեան Ռումէլիայի զինուոր կառավարչութիւնը կը յանձնուի Բօլգարիան կառավարող իշխանին։

ԼԻԷԺ, 13 մարտի։ Քաղաքային պահնակ զօրքը զէնքի տակ է կանգնած, զօրքերը չատանում են. անարխիստները քարոզում են բացարձակ կերպով կողոպտել։ Քաղաքի շրջակայքը վտանգալի դրութեան մէջ են գտնւում։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 13 մարտի։ «Новое Время» հաղորդում է, որ Սիբիրական համալսարանի յուլիսի 9-ին նշանակուած բացումը չէ կայանալու պատճառական—լեզուաբանական ֆակուլտէտի բացման վերաբերող դժուարութեան պատճառով։ Սմոլինսկիներին Սիբերի համալսարան մտնելու իրաւունք տալու նիստդրութիւնը չիրականացաւ և հիմա ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութեան մէջ քննւում է լուսալսական պլանագիրների աշակերտներին համալսարան ընդունելու հարցը։

Լրկտօր էր նշանակուած Մոսկուայի համալսարանի պրօֆէսօր Պավլով, որը հրաժարուեց այս պաշտօնը ստանձնելուց և այս պաշտօնը նորից առաջարկուեց Կազանի համալսարանի պրօֆէսօր Օսօկինին։

ՐԵՎԼ, 13 մարտի։ Բալտեան նաւատանդստում նաւադնացութիւնը սկսուել է։

ԼՕՆԴՕՆ, 13 մարտի։ Ամսիս 18-ին Լօրդմէրի նախագահութեամբ կը կայանայ Սիտիի ընտրողների միութիւնի (ժողով) իրլանդական պարլամենտի հաստատման դէմ բողոքելու համար։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 13 մարտի։ Սենատի քրէական կասացիական բաժինը դատապարտեց Թիֆլիսի դատաստանական պալատի չրջանի հաշտարար դատարանի նշանակութեան ձևի խնդիրը, բայց և այն տարբը, թէ արդեօք կարելի է թոյլ տալ որ իշխանը լռնդոնները յարուցանէը Եւրոպայի միաձայն վճիռներին։ Իշխան Ալէքսանդրի տարօրինակ պահանջները և նրա սովորութիւնը վարուել պետութիւնների, ինչպէս իրան հաւասարների հետ և նոյն իսկ իր անձնական կարքը նրանց թելադրել, չեն կարող, ի հարկէ, արդարացնել այն հաւասը որ Եւրոպան կարող էր նրա վերաբերութեամբ ունենալ, նշանակելով նրան գեներալ-նահանգապետի պաշտօնում անորոշ ժամանակով։ Այդ տեսակ ներողամտութիւնն կարող է նրա մէջ այն համոզմունքը ծնեցնել, որ հարկաւոր է միայն Եւրոպայի հետ յանդգնաբար վարուել, նրան ոտիկանը ամեն տեսակ պէչքումներ անելու համար։ Այդ տեսակ արհամարհանք պէտի Եւրոպայի վճիռները ներողութիւն կանենայ և յոյների վրա, որոնք իրանց կողմից, անտարակոյս, չեն պիտանի դիպլոմատիայի ձեչման ներողութեան առչև, մինչև որ Բօլգարական իշխանը կը չարունակի անտես առնել պետութիւնների վճիռները։

ԼԻՒՏՏԻԽ, 13 մարտի։ Աչխատաւորները դադարած են բոլոր հանքերում, որոնք քաղաքի մօտ են գտնւում։ Քաղաքից ոչ հեռու ժողովուած են այժմ 1500 բանուորներ։ Ամերիկեան և քաղաքային զօրքը պինդ պատրաստ է, նոյնպէս հրամայուած է բերդապահ զօրքին պատրաստ լինել։

Խմբագիր-հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ եմ ԿՕՄՄԻՍԻԱՅՈՎ, կատարել զրծեր ՓՕՓՈՒՄ, ինչպէս, օրինակ, կըշռել, յանձնել, նաև ծախել և հաշիւները դրել հայահասիկների՝ ՅՈՐՆԵԻ, ԳԱՐԻԻ, ԿՏԱՒԱՀԱՅԻ և ՍԻՄԻՆԴԻՒ և այլն։ Ուրիշ քաղաքներից կարող են ինձ գրկել հետևեալ հասցէով. ПОТИ. Спиракану Теръ-Мартиросянцъ. Ս. Տէր-Մարտիրոսեանց

ՄԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ

Ցանձն է առնում թարգմանել ֆրանսերէնից, գերմաներէնից և անգլիերէնից մատչելի գներով։ Հարցնել «ՄՇԱԿԻ» խմբագրատունը։

6—100

ԿՕՓԷ ՄՕԿԿՕ

Ս. ՍԻՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.

(Ц. 4907) 3—50 (2)

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

„MESSAGERIES MARITIMES"

(ՄԵՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻՏԻՄ)

Հինգշաբթի օրը, 20-ին մարտի, CAMBODGE (կամբօջ) շոգենաւը, նաւապետ CAMOIN (կամուան) *գուրս կը գնայ* ԲԱԹՈՒՄԻՑ *ուղիղ Բէյրութ գէպի* ՄԱՐՍԷԼ, *Տրապիզօնի, Կիրասունդի, Սամսօնի, Ինեբօլուի, Կ. Պօլսի և Զմիւռնիայի վրայով։ Տեղեկութիւնները տալին պէտք է դիմել* ԲԱԹՈՒՄ *և* ԲԱԳՈՒ *պ. պ.* ԷՎԷՐՍ ԲՈՒՐԿՀԱՐԴԻՆ *և ընկ. իսկ* ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ ԳԻՈՐԳ ՀԷԶՈՒԲԵԱՆ ՀԷԶՈՒԲԵԱՆՑԻՆ։

1—3

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

(N. PAQUET ET COM.)

Չորեքշաբթի, մարտի 19-ին, „ԱՐՄԵՆԻԱ." (ARMENIE) *շոգենաւը, նաւապետ է* ԺԻԲՈՒԱՆ (GIBOIN), *գուրս կը գնայ* ԲԱԹՈՒՄԻՑ *դէպի Տրապիզօն, Օլդու, Սամսօն, Կ. Պօլիս և Մարսէյլ։ Տեղեկութիւնների մասին պէտք է դիմել ընկերութեան գործակալներին. Բաթումում պ. Գարանիօնին և Թիֆլիսում պ. Բէնօին, նախկին Ալծրուենու գաղութում, № 103.*

3—3

ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ, *երևանեան հրապարակի վրա, Թարաչովի տանը, բացված է* **ՍԻԵՎԻ** ԴԻՏԻԱՏԻՕՎՍԿԻ *ընկերութեան* **ԹՂԹԻ** *գործարանի մեծ* ՊԱՀԵՍՏ։

ՊԱՀԵՍՏԻ *մէջ կարելի է տանել ամենալաւ տեսակ Թէ* ԴՐԵԼՈՒԻ, *Թէ* ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ *և Թէ* ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ *Թղթի, նոյնպէս* ՊԱՊԻՐՈՍԻ, ԹԷՅԻ *և* ՓԱՓԱԹԵԼՈՒԻ *Թղթի ամենալաւ տեսակները գործարանական գներով։*

Դիմահատուածքի ֆաբրիկայի ԲԱՐՁՐԱԴՈՅՆ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ *ընկերութեան ադենտ վ. վ.* ԲԱՐԿԱՆՈՎ։

3—3

ԹՈՒՅԼՏՈՒԹԵԱՄԲ Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Էլէկտր-Melange. *Մազերի սրագ և առատ բուսացնելու համար և նրանց պահպանելու թափուելուց։ Գինը 2 ր. սրուակի համար, գործածութեան հրահանգով ռուսերէն, ֆրանսերէն և գերմաներէն լեզուով։*

Բալղամ—Eugénie. *Դէմքեան և սրտակի վատնջք ծաղիկներից, երեսին, ձեռքերին և մարմնին քնքշութիւն և փափկութիւն տալու համար, նոյնպէս և մարմարիոնի սպիտակութիւն տալու համար, չուչանի և վարդի անուշահոտութեամբ, նոյնպէս կաշու անհարթութիւնը և բիծերը ոչնչացնելու։ Գինը 1 ր. 75 կ. սրուակի համար, գործածութեան հրահանգով ռուսերէն, ֆրանսերէն և գերմաներէն լեզուով։*

Կարմրադէղ—Eugénie. *Հեղուկ, թուշերին և ականջներին բնական վարդի գոյն տալու, որ չէ փոխուում էլէկտրական լուսաւորութեան ժամանակ և որ չէ սրբուում երեսի քրտինքից։ Առաջարկուում է մանաւանդ թատրոններին և պարահանդէսների համար։ Գինը 1 ր. 50 կ. սրուակի համար, գործածութեան հրահանգով ռուսերէն, ֆրանսերէն և գերմաներէն լեզուով։*

Այդ բոլոր երեք կոսմետիական արդիւնքները բժշկական վարչութեան վկայութեամբ, չեն պարունակում իրանց մէջ որ և է վնասակար նիւթեր։

Բէրթա Րիս.

ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆ ՍՏԱՅԱԾ ՊՕՄԱԴ

իսկական «Pasta Eugénie», գերազանց միջոց կաշու ամեն տեսակ բծերի, և երեսի վրա պատահող ուրիշ անախորժ երևոյթների դէմ։ Տալիս է երեսի գոյնին երիտասարդական թարմութիւն և գեղեցկութիւն։ Գինը մի սրուակի համար 1 ր. 60 կ.

Քնքուշ-զգայունեան պօմադ *պերուական բալղամից, մազերը պնդացնելու, խտացնելու և միածայնելու համար։ Գ. 2 ր. սրուակի համար։*

Ձեռքերի պօմադ։ *Գինը սրուակի համար 1 ր. 30 կ.։ Իւրաքանչիւր սրուակի վրա գտնւում է պաշտպանողական գրոչմ, մի «Տրեչատկ» և հնարող ասորագրութիւն «Bertha Ries».*

Իսկական «Poudre-Eugenie» սպիտակ և վարդագոյն փոշի. Գ. արկղիկի, վրձինով 1 ր. 50 կ., առանց վրձինի 1 ր. 20 կ.

Մազերի ներկը երեք գոյնի. սև, չատնակագոյն և բաց-չէկ. Գ. արկղիկի 3 ր. Ներկը «Բիւգաւանի» գործարանի։

Գլխաւոր պահեստ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ *գտնւում վ. Գրիվնակի գեղատան տպրանքների մագազինում, «Լօնդօն» հիւրանոցի տակ, Զուբալօվի տանը։*

17—100

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂՈՒ ԳՆԱՑՔՆԵՐ

ԹԻՖԼԻՍԻՑ *բաժում փոստային գնացքը գնում է առաւօտ. . . .* 8 ժ. 35 ր.
ԲԱԹՈՒՄԻՑ *Թիֆլիս գալիս է երեկ.* 10 » 25 »

ԹԻՖԼԻՍԻՑ *բազում գնում է երեկոյ.* 10 » 55 »
ԲԱԳՈՒԻՑ *Թիֆլիս գալիս է առ.* 8 » — »

ԹԻՖԼԻՍԻՑ *Սուրամ ապր. պատ. գնացքը գնում է կէսօրից յետոյ . .* 3 » 15 »
ՍՈՒՐԱՄԻՑ *Թիֆլիս գալիս է առ.* 8 » 24 »

ՇՈՓԵՆԱԻԵՐ «Ռուսաց ընկ. նաւագնացութեան և առևտրի»

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 4 *ժամին կէս օրից յետոյ չոգենաւը գնում է ուղղակի բէյրութ* ԲԱԹՈՒՄԻՑ *գէպի* ՕԴԷՍՍԱ։

ՇԱԲԱԹ 8 *ժամ. երեկոյ. չրջական բէյրութ* ԲԱԹՈՒՄԻՑ *գէպի* ՕԴԷՍՍԱ։

ԿԻՐԱԿԻ *երեկոյեան արտաքսմանեան բէյրութ* ԲԱԹՈՒՄԻՑ *գէպի Կ. Պօլիս։*

Շոգենաւերը գալիս են ԲԱԹՈՒՄ. *Երեքշաբթի երեկոյեան Օդեսայից, ուրբաթ առաւ. Օդեսայից (ուղղակի բէյս) և չաբաթ առաւ. Կ. Պօլսից։*

ՓՕՍՏԱՅԻՆ ԿԱՌՔԵՐ

ԹԻՖԼԻՍԻՑ *վլադիկավկաս փոստ. կառքը գնում է առաւօտեան 8 ժամին և հասնում է վլադիկավկաս 6-ին կամ 7 ժամին։*

ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱՍԻՑ *դարձ է գնում առաւօտեան 9 ժամին և հասնում է Թիֆլիս 5 կամ 5½ ժամին։*

Կառքերը, որոնք ճանապարհին չեն փոխւում, Թիֆլիսից դէպի վլադիկավկաս գնում են 4 ժամին կէս օրից յետոյ, նոյնպէս և վլադիկավկասից դէպի Թիֆլիս։

ԹԻՖԼԻՍԻ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐԻ ՏԱԿՍԱ.

Թխած հաց կրուպչատկա ալիւրից փռած.		5 կոպ.
Ցորենի ալիւրից 1 *տեսակի*	—	2½ »
2 —	—	2 »
Թռչնի մէջ թխած հացի փռան. 1 *տեսակ*		4½ »
2 —		3 »
3 —		2½ »
Կրուպչ. և ցորենից լաւաշներ 1 *տեսակի*		4½ »
2 —		3½ »
3 —		3 »
Տատարի մսի փռանտը 1 *տեսակի*		8 »
2 —		7 »
Սուկի —		14 »
Ոչխարի մսի փռանտը.		9 »
Խոզի մսի փռանտը.	—	—

Дозволено цензурою, Тифлисъ 14-го Марта 1886 года. Типографія Канцеляріи Главнонач. Гражд. час. на Кавк., Лорисъ-Меликовская у., д. кая.